

Inicijativa *Nikšić 2030* – *Evropska prestonica kulture*

POZIV ZA PROJEKTNE IDEJE U OKVIRU PRIPREME KANDIDATURE NIKŠIĆA ZA EVROPSKU PRESTONICU KULTURE U 2030. GODINI

Cilj poziva:

Cilj poziva je stimulisanje kulturne zajednice za aktivno uključivanje u proces formulisanja programa kandidature Nikšića za titulu Evropske prestonice kulture u 2030. godini. Svi akteri koji djeluju na polju kulture u Crnoj Gori - pojedinci, neformalne grupe, organizacije i institucije, pozvani su da daju svoj doprinos kroz predlaganje projektnih ideja.

Realizacija projektnih ideja treba da bude planirana za 2030. godinu, ali sa predviđenim pripremnim aktivnostima istraživanja/ razvoja publike/ podizanja kapaciteta realizatora/ pilot programima u periodu od 2026. do 2029. godine, kao i predviđenim naknadnim aktivnostima u 2031. godini, koje garantuju održivost projekta. Projekti treba da budu u skladu sa **opštim principima** i **tematskim pravcima**, koji su definisani ovim pozivom. Projektne ideje dostavljaju se na predviđenom formularu, najkasnije do **25. aprila 2024. godine**.

Prijave treba poslati na e-mail adresu: niksic2030.ecoc@gmail.com. Sva pitanja se dostavljaju na istu adresu.

Opšti principi:

Opšti principi na kojima trebaju biti zasnovani predlozi projekata jesu: inovativnost, evropska dimenzija, međunarodni karakter, održivost, participativnost, inkluzivnost, ravnopravnost polova, digitalizacija i ekološka održivost.

Inovativnost: *Projekti treba da budu potpuno novi, originalni i pripremljeni isključivo za projekat Evropske prestonice kulture. Izuzetno, već uspostavljeni projekti moraju ponuditi određenu novinu, izmjenu metoda i/ili načina rada, ili novi segment u okviru postojećeg programa koji je posvećen projektu Evropske prestonice kulture. Inovativnost treba da se ogleda u primjeni novih praksi i tehnologija u procesu pripreme ili realizacije projekata.*

Evropska dimenzija: *Projekti treba da se bave temama koje su od značaja za Evropu, ili da uključuju evropske partnere, ili da podrazumjevaju saradnju sa drugim gradovima Evropskim prestonicama kulture ili da se bave pitanjima zajedničke evropske kulture, tradicije i istorije.*

Međunarodni karakter: *Projekti Evropske prestonice kulture su po pravilu međunarodni po karakteru što znači da obuhvataju jednog ili više međunarodnih partnera i imaju međunarodnu relevantnost.*

Održivost rezultata: *Projekti moraju biti održivi, što znači da postoji plan njihovog dugoročnog trajanja, i održivosti rezultata i nakon godine realizacije.*

Participativnost: *Projekti treba da imaju participativnu dimenziju. To podrazumjeva uključivanje građana u konceptualizaciju, pripremu ili realizaciju projekta koji se predlaže. Projekti bi trebalo da budu zasnovani na realnim problemima i potrebama zajednice.*

Inkluzivnost: *U okviru projekta Evropske prestonice kulture posebna pažnja se posvećuje stvaranju boljih uslova za pristupačnost sadržaja osobama sa invaliditetom, odnosno, uključivanju OSI i drugih marginalizovanih grupa u realizaciju programa Evropske prestonice kulture.*

Ravnopravnost polova: *Prilikom planiranja i realizacije projekata posebna pažnja se posvećuje jednakoj zastupljenosti i poštovanju pravila o ravnopravnosti polova.*

Digitalizacija: *U okviru projekata Evropske prestonice kulture posebna pažnja će se posvetiti i digitalizaciji kulturnih sadržaja, kao i razvoju novih digitalnih alata u kulturi i novih digitalnih umjetničkih praksi.*

Ekološka održivost: *Projekti treba da budu ekološki održivi, te da u najvećoj mogućoj mjeri doprinose zaštiti životne sredine.*

Tematski pravci:

Na osnovu značajnih problema sa kojima se suočava Nikšić, ali i čitava Evropa, definisan je programski koncept pod nazivom **Re:connect – Po:veži se** sa sedam tematskih pravaca koji treba da doprinesu stvaranju **otvorenog grada po mjeri čovjeka, uspostavljanju novih i obnavljanju starih veza** – veza sa kulturnim nasljeđem, veza među ljudima, veza između gradova, veza sa novim tehnologijama i veza sa prirodom. Svi prijavljeni projekti treba da se naslanjaju na jedan od sedam ponuđenih tematskih pravaca:

Re:inherit - *Povezujemo se sa nasljeđem tako što povećavamo pristupačnost kulturnoj baštini kroz nove interaktivne tehnologije, adaptaciju, interpretaciju i mapiranje. Činimo baštinu pristupačnijom osobama sa invaliditetom, djeci, strancima, i svim građanima.*

Re:tell - *Naši epovi, priče i legende nas uče o herojstvu, požrtvovanju i borbi za slobodu, i povezuju sa velikim ljudima koji su formirali identitet grada. Tražimo nove načine kako da ih ispričamo i otrgnemo od zaborava, ali i prilagodimo novom vremenu, kroz spoj tradicionalne i savremene umjetnosti.*

Re:open - *Želimo da istražimo identitet, arhitekturu i urbane priče grada, otkrijemo alternativnu i omladinsku scenu, da se međusobno povežemo i iznova doživimo javni prostor kao prostor za demokratizaciju kulture i slobodu izražavanja.*

Re:start - U slow life kulturi grada leži mogući model prevazilaženja svakodnevnog stresa i očuvanja mentalnog zdravlja. Bavimo se pojedincem i načinima kako kultura može postaviti temelj zdravog pristupa životu.

Re:turn - Bavimo se problemom depopulacije i otpočinjemo proces decentralizacije kulture. Nikšić 2030 zamišljen kao otvoreni paviljon koji pruža prostor svim gradovima u Crnoj Gori da se uključe. Naš grad će do 2030. godine postati platforma za kokreaciju koja objedinjuje sve resurse i ljudske potencijale naše zemlje.

Re:evolve - Pripremamo se za budućnost. Ovaj tematski pravac je posvećen transformaciji postindustrijskog grada u grad hub – crnogorski centar za razvoj kreativnih industrija i novih održivih i digitalnih tehnologija.

R(e:co)nnect - Razvijamo ekološku svijest kroz kulturu. Promišljamo prirodu i čovjekov odnos sa njom.

Naziv tematskog pravca:	Glavne teme:	Gradski simbol:	Umjetnost u fokusu:	Intersektorska oblast:
Re:inherit	Kulturna baština	Dvorac	Baština, muzeologija;	Arheologija + istorija + religija + turizam
Re:tell	Pripovjedačka tradicija grada	Bedem	Pozorište, književnost, epska poezija i folklor;	Dokumentaristika + etnologija
Re:open	Javni prostor i urbana kultura, demokratija	Trg	Arhitektura, instalacije i performansi, demokratizacija kulture;	Urbanizam + društveni aktivizam + filozofija
Re:start	Mentalno zdravlje, slow living, Mir u svijetu;	Korzo	Muzika, slikarstvo, vajarstvo;	psihologija + zdravi stilovi života + gastronomija
Re:turn	Decentralizacija, zaustavljanje depopulacije	Tunel	Paviljoni gradova, konceptualne postavke, kulturni hubovi u ruralnim zajednicama	Međugradska saradnja + dijaspora grada
Re:evolve	Kreativne industrije i digitalizacija	Dom revolucije	Kreativne industrije i digitalna umjetnost;	Nauka + tehnologija + industrija
R(e:co)nnect	Priroda i ekologija	Jezero	Eko-art, kultura u prirodi;	Ekologija + poljoprivreda + Eko-dizajn + Ruralni razvoj

Kakvi projekti se traže u sklopu tematskih pravaca?

Re:inherit - Projekti koji kulturnu baštinu čine dostupnom i pristupačnom stranim posjetiocima (prevođenje i mapiranje), djeci (interaktivnost i inovativni načini prikazivanja) i osobama sa invaliditetom (adaptacija i interpretacija); Projekti istraživanja, zaštite i digitalizacije materijalnog i nematerijalnog nasljeđa i projekti koji istražuju i bave se vezama između lokalne i evropske kulturne baštine; Projekti umjetničkog promišljanja baštine;

Re:tell - Projekti koji proučavaju legende i predanja o nastanku i razvoju grada, i inoviraju ih; Projekti folklorne umjetnosti, i projekti koji spajaju savremenu i tradicionalnu izvođačku umjetnost; Projekti festivala priča i legendi, pozorišne predstave na otvorenom, dokumentarni i socijalni teatar i film; Književni programi, besjedništvo, strip;

Re:open - Projekti koji se bave slobodom govora i zaštitom ljudskih prava i projekti koji promoviraju javne gradske prostore (korzo, trgove, ulice) kao scene za umjetničke performanse; Projekti intervencija u javnom prostoru i projekti u oblasti arhitekture; Projekti u oblasti omladinskog, studentskog i alternativnog stvaralaštva;

Re:start - Projekti u kulturi koji se bave temom mentalnog zdravlja i mira; Projekti koji istražuju i promoviraju slow life kulturu grada, Projekti posvećeni boemskoj tradiciji; Gastronomija; Projekti posvećeni pojedincu i porodici; Projekti koji uključuju izbjeglice iz ratom zahvaćenih područja;

Re:turn - Projekti koji doprinose decentralizaciji kulture i zaustavljanju depopulacije i tematizuju ova pitanja; Projekti koji se kroz kulturu bave temama pomirenja i bolje interkulturalne i međunacionalne komunikacije; Projekti koji promoviraju saradnju lokalnih zajednica u Crnoj Gori; Projekti koji podrazumjevaju realizaciju programa u više gradova ili se tiču veza drugih gradova sa Nikšićem; Projekti sa dijasporom;

Re:evolve - Projekti koji razvijaju saradnju kulturno-umetničkog i naučnog sektora; Projekti koji se bave vještačkom inteligencijom; Projekti koji se bave odnosom čovjeka i tehnologije; Projekti koji podrazumjevaju zajednički rad i boravak naučnika, umjetnika i istraživača; Projekti koji podrazumjevaju umjetničke intervencije na i u industrijskim prostorima; Projekti kreativnih industrija; Digitalni muzeji i digitalne baze podataka u kulturi; Projekti digitalnih alata u kulturi i digitalnih sadržaja; Projekti namjenjeni privlačenju digitalnih nomada;

R(e:co)nnect - Projekti koji se bave klimatskim pitanjima; Projekti landart-a i bioart-a; Projekti u ruralnim predjelima; Projekti koji se realizuju u prirodi; Projekti koji istražuju ekološke probleme u gradu i Evropi; Projekti ekoloških intervencija;